

(nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos sudarytojo pavadinimas kilmininko linksniu)

NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO VERTINIMO TARYBA A K T A S

2020-04-29 Nr. IP2Z1O6YQK

data

Vilnius

vieta

Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo taryba (toliau – Taryba) s u d a r y t a

(teisės akto sudarytojas kilmininko linksniu, data, dokumento rūšis įnagininko linksniu, „Nr.“ ir jo registracijos numeris)

Taryba, s u s i d e d a n t i i š
pirmininko (-ės) Nėra duomenų ir narių:
(vardas ir pavardė kilmininko linksniu)

Nėra duomenų

(vardai ir pavardės kilmininko linksniu, asmenis nurodyti per kablelį)

v a d o v a u d a m a s i Tarybos nuostatais, patvirtintais

(teisės akto sudarytojas kilmininko linksniu, data, dokumento rūšis įnagininko linksniu, „Nr.“ ir jo registracijos numeris, dokumentus nurodyti per kablelį)

n u s t a t o, k a d:

1. Nekilnojamoji kultūros vertybė (toliau – vertybė) registruojama Kultūros vertybių registre (toliau – Registras) kaip:

- [x] pavienis kultūros paveldo objektas (toliau – objektas)
[] kompleksinis objektas (toliau – kompleksas),
kurį sudarantys objektai registruojami savarankiškai
[] kultūros paveldo vietovė (toliau – vietovė)

pažymėti tik vieną

2. Pavienis objektas yra: [x] vieta [] statinys [] kitas nekilnojamasis daiktas

(pažymėti tik vieną)

3. Komplexo dalys:

(kompleksą sudarantys objektai, jų kodai, priedo Nr.; objektus nurodyti per kabliataškį)

4. Vertybei suteikiamas pavadinimas su vardu ar vardais:

Lietuvos partizanų užkasimo vieta ir kapai

(pilnas vertybės pavadinimas; vardas, vardai suderinami su pavadinimu)

5. Vertybei suteikiamas pavadinimas:

užkasimo vieta ir kapai

(pagal Registro pavadinimų klasifikatorių)

6. Vertybė yra gyvenamojoje vietovėje ir (ne -) apima adreso objektą:

(gatvės pavadinimas ir jos tipas) (g., pr., bul., al., skg., aklg., skv., a., pl., kel., tak.)	(pastato) (Nr.)	(korpuso) (Nr.)
Kavarskas (m.) (gyvenamoji vietovė ir jos tipas) (vs., k., gelež. st., mstl., m.)	Kavarsko sen. (seniūnija)	Anykščių rajono sav. (savivaldybė ir jos tipas) (r., m., sav.)

7. Vertybės () vertingosios savybės yra:

7.1.3.4. žemės ir jos paviršiaus elementai - žinomų, išaiškintų partizanų: Antano Budreikos; Antano Didžpetrio; Jono Misiūno; Edvardo Miškinio; Antano Navašinsko; Juozo Puloko-Jūraitio; Juozo Sapkausko; Alfonso Šatkausko-Politruko, Beržo; Jono Šileikos; Prano Vilčiausko; Povilo Žvyrono-Atėjūno; Romualdo Launiko-Šturmo; Imbraso; neišaiškinto berniuko; Prano Jurkėno-Eimučio; Povilo Žemaičio-Vėtros; Viliaus Žemaičio-Vėtros; spėtina, Vlodo Žemaičio-Audros, Trenksmo; Antano Bujoko-Švilpos (Švilpuko); Igno Čerkausko-Nevėžio, Baubo; Anelės Semėnaitės; Juozo Šileikos (Šilaikos)-Švedrio (Šviedrio), Berželio; ir kitų, nežinomų, neišaiškintų partizanų palaikai (-; -; -; 2020 m.); reljefas (mažas nuolydis į R; būklė gera; TRP 1, FF Nr. 1-18; 2020 m.);

7.5. Faktai apie svarbias visuomenės, kultūros ir valstybės istorijos asmenybes, įvykius - 1944-1947 m. Kavarsko vlsč. priklausę Ukmergės apskrčiai, nuo 1948 m. - Anykščių aps. 1950 m. įkurtas Kavarsko r, 1962 m. rajonas panaikintas, įkurta Kavarsko apylinkė, Anykščių r. 1944-1954 m. dabartinės Kavarsko sen. vietovėje veikė Vyčio apygardos Antano Kaminsko-Smetonos ir Antano Žilio-Žaibo būrių, nuo 1948-04 - Briedžio ir Krikštaponio rinktinių, 1952 m. sujungtų į vieną Gedimino rinktinę. Kavarsko vietovėje veikė ir Vytauto apygardos Šarūno rinktinės Antano Jogėlos-Ažuolo, Petro Semėno-Jaguaro, Antano Slučkos-Šarūno, Broniaus Sudeikio-Čigono ir Alekso Velanio-Tigro būrių partizanai. 1947-05-01 įkūrus Algimanto apygardą Šarūno rinktinė tapo jos dalimi, minėti būriai priskirti Butageidžio kuopai. Kavarsko seniūnijos vietovės, besiribojančios su dabartine Ukmergės r. Taujėnų sen., dalyje kovojo, veikė Juozo Šibailos-Dieduko suburtos Balninkiečių laisvės (nuo 1945-12-01 Didžiosios Kovos apygardos B) rinktinės Jono Raudonikio-Patašono būrio partizanai. 1945-1950 m. partizanų kūnus čekistai ir stribai niekino dviejose Kavarsko miestelio vietose - priešais Šv. Jono Krikštytojo bažnyčią ir kitapus gatvės esančiame skverelyje. Po 1950 m. žuvusiųjų kūnų viešai neniekino. Juos pameddavo respresinių struktūrų pastatų kiemuose, paskiau nuvilkdavo prie Šventosios upės ir pakasdavo įvairiose pakrantės vietose. Didelė dalis čia buvusių pakastų partizanų palaikų perkelti į įvairias Anykščių r. kapines. 1946-01-17 Ukmergės ap. Kavarsko vlsč. Pasusienio, Šovenių ir Taujėnų vlsč., Miškinų kaimų apylinkėse, kautynėse su NKVD kariuomenės daliniais nukauti, žuvę Vyčio apygardos Antano Žilio-Žaibo, Vytauto apygardos Šarūno rinktinės Antano Jogėlos-Ažuolo, Petro Semėno-Jaguaro, Antano Slučkos-Šarūno ir Broniaus Sudeikio-Čigono būrių partizanai: Antanas Budreika, g. 1926 m. Liepdegėnų k., Anykščių vlsč., Utenos aps. Šarūno rinktinės Antano Jogėlos-Ažuolo būrio partizanas; Antanas Didžpetris, g. 1925 m. Daumantų k., Kavarsko vlsč., Ukmergės aps. Šarūno rinktinės Broniaus Sudeikio-Čigono būrio partizanas; Jonas Misiūnas, g. 1908 m. Šarūno rinktinės Broniaus Sudeikio-Čigono būrio partizanas; Edvardas Miškinis, g. 1912 m. Veršelių k., Kavarsko vlsč., Ukmergės aps. Tarnavės Lietuvos kariuomenėje. Šarūno rinktinės B. Sudeikio-Čigono būrio partizanas; Antanas Navašinskas, g. 1916 m. Šeimyniškių k., Anykščių vlsč., Utenos aps. Šarūno rinktinės Petro Semėno-Jaguaro būrio partizanas; Juozas Pulokas-Jūraitis, g. 1922 m.

Arelišio vnk., Kavarsko vlsč., Ukmergės aps. Šarūno rinktinės B. Sudeikio-Čigono būrio partizanas; Juozas Sapkauskas, g. 1925 m. Girelės k., Kavarsko vlsč., Ukmergės aps.; Alfonsas Šatkauskas-Politrukas, Beržas, g. Mašinkų k., Troškūnų vlsč., Panevėžio aps. Šarūno rinktinės Antano Slučkos-Šarūno būrio partizanas; Jonas Šileika, g. 1923 m. Ramonų k., Kavarsko vlsč. Šarūno rinktinės Broniaus Sudeikio-Čigono būrio partizanas; Pranas Vilčiauskas, g. 1908 m. Girelės k., Kavarsko vlsč., gyv. Papragių k., Kavarsko vlsč. Suimtas 1944-09-27. Nuo 1945-02-07 kalintas Vilniuje. Karo tribunolo 1945-01-17 nuteistas aštuoneriems metams lagerio. Pabėgo. Šarūno rinktinės B. Sudeikio-Čigono būrio partizanas; Povilas Žvyronas-Atėjūnas, g. Užpalių vlsč. Šarūno rinktinės Antano Slučkos-Šarūno būrio partizanas. 1947-07-06 Repšėnų k. miške, Traupio vlsč., Ukmergės aps. žuvo Vyčio apygardos Antano Žilio-Žaibo būrio partizanai: Romualdas Launikas-Šturmas, g. 1922-07-27 Sudeikių k., Traupio vlsč. (Jušiškių k., Kavarsko vlsč. ?). 1944-02-16 - 1944-05-15 - gen. P. Plechavičiaus įkurtos Lietuvos vietinės rinktinės karys. Mobilizuotas į vokiečių armiją. Pabėgo. Algimanto apygardos Šarūno rinktinės Liūto būrio partizanas. 2000-04-11 jis pripažintas kariu savanoriu; Neišaiškintas partizanas, pavarde Imbrasas (?); Neišaiškintas 14-15 metų berniukas. Žuvęs ar nužudytas tą pačią ar sekančią dieną. 1947-07-10 visų trijų žuvusiųjų kūnai pakasti Šventosios upės pakrantėje. Pranas Jurkėnas-Eimutis, g. 1932 m. Kirkų k., Anykščių vlsč., Utenos aps. Slapstėsi nuo mobilizacijos į sovietų armiją. Vytauto apygardos Vaižganto rinktinės Laisvės tėvūnijos Tigro būrio partizanas (Algimanto apygardos Šarūno rinktinės Butageidžio kuopos partizanas ?). 1953-07 naktį iš 1 į 2 d. Plentaucos vnk. apylinkių Garbėnų miške, Kavarsko apyl., Anykščių r., nužudytas MGB agentų: Vytauto Miliaus „Globuso“ ir Broniaus Blažio „Gedimino“. Povilas Žemaitis-Vėtra, g. 1920 m. Varnelių k., Kavarsko vlsč. Partizanavo Algimanto apygardos Šarūno rinktinės 3-iosios Butageidžio kuopos Lokio būryje. Nuo 1948 m. svetima pavarde gyveno Vilniuje. Pajutęs, kad yra sekamas, grįžo tėviškėn. 1952-08-15 bėgantį iš namų nušovė MVD kareiviai. Kitais duomenimis, Vilius Žemaitis, g. 1930 m. Vyčio apygardos 3-io rajono A. Žilio-Žaibo būrio partizanas. Žuvo 1948-12-14 Mickūniškių k., Raguvos vlsč. Spėtina, Vladas Žemaitis-Audra, Trenksmas, g. 1920-02-17 Mickūniškių k., Traupio vlsč., Ukmergės aps. Vyčio apygardos Antano Žilio-Žaibo būrio partizanas. 1950-01-12 nušautas Vičiūnų k., netoli Kubilienės sodybos, Traupio apyl. 2000-01-03 jis pripažintas kariu savanoriu. Pastaba: skirtinguose šaltiniuose partizanų Žemaičių pateikti duomenys persipina, todėl tiksliau dėl šių asmenų, neišku. Remiantis partizano Jono Kadžionio-Bėdos ir kitais duomenimis, šioje Kavarsko vietovėje į R nuo Šaltinių gatvės yra išaiškinti sovietų represinių struktūrų darbuotojų pakastieji partizanai: 1953-04-22 Pienių kaimo apylinkių miške, dab. Menturių k., Taujėnų vlsč., dab. Taujėnų sen., Ukmergės r., kaudamiesi su čekistais ir stribais žuvę Vyčio apygardos Gedimino rinktinės Varpo tėvūnijos Vaclovo Pauliukonio-Girėno būrio partizanai: Antanas Bujokas-Švilpa (Švilpukas), g. 1931 m. Balelių (?) k., gyv. Miškinų k., dab. Kavarsko sen., Anykščių r. Ignas Čerkauskas-Nevēžis, Baubas, g. 1927 (?) m., gyv. Jusiškio k., dab. Kavarsko sen.; Anelė Semėnaitė, g. 1926 m., gyv. Dabužių k., Kavarsko vlsč., dab. Kavarsko sen., Anykščių r. Vytauto apygardos Šarūno rinktinės 3-iosios Butageidžio kuopos P. Semėno-Jaguaro būrio partizanė. Žuvo (apsupta nusišovė) 1947-12-12 Sirvydų k.; būrio vadas Juozas Šileika (Šilaika)-Švedrys (Šviedrys), Berželis, g. 1925 m., Repšėnų k., Kavarsko vlsč. Algimanto apygardos Šarūno rinktinės 3-ios Butageidžio kuopos Lokio būrio vadas. Žuvo 1949 08 17 Troškūnų miške, netoli Serbentavos vnk., dab. Traupio sen. Kitų užkastų partizanų asmenybės neišaiškintos.

(apibūdinimas, būklė, nuoroda į pridedamą fiksaciją, aprašymo data; nurodyti per kabliataškį)

(Tarybos akto, kuriuo anksčiau nustatytos vertingosios savybės ir apibrėžtos teritorijos ribos, data ir Nr.*)

8. Žemiau nurodyti kilnojamieji daiktai, saugomi pagal Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymą, yra kultūros paveldo statinio vertingosios savybės:

(kilnojamosios kultūros vertybės, jų kodai; nurodyti per kablelį)

9. Nekilnojamosios kultūros vertybės teritorijoje yra:

9.1. Pavienio objekto teritorijoje yra:

(pavienio objekto teritorijoje esantys vertingųjų savybių požymių turintys objektai; nurodomi per kabliataškį; arba priedo, kuriame jie pateikiami, Nr.)

9.2. Komplekso teritorijoje yra:

(komplekso teritorijoje esantys vertingųjų savybių požymių turintys objektai; nurodomi per kabliataškį; arba priedo, kuriame jie pateikiami, Nr.)

9.3. Vietovėje yra:

(į vietovę įeinančios vertybės, jų kodai; vertingųjų savybių požymių turintys objektai; nurodomi per kabliataškį; arba priedo, kuriame jie pateikiami, Nr.)

10. Vertybės vertingųjų savybių pobūdis ar jų derinys yra:

☐ Archeologinis	☐ lemiantis reikšmingumą		
☐ Povandeninis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas	☐ retas
		☐ svarbus	☐ unikalus
☐ Mitologinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas	☐ retas
		☐ svarbus	☐ unikalus
☐ Etnokultūrinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas	☐ retas
		☐ svarbus	☐ unikalus
☐ Architektūrinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas	☐ retas
		☐ svarbus	☐ unikalus
☐ Urbanistinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas	☐ retas
		☐ svarbus	☐ unikalus
☐ Želdynų	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas	☐ retas
		☐ svarbus	☐ unikalus
☐ Inžinerinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas	☐ retas
		☐ svarbus	☐ unikalus
☒ Istorinis	☒ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas	☐ retas
		☒ svarbus	☐ unikalus
☒ Memorialinis	☒ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas	☐ retas
		☒ svarbus	☐ unikalus
☐ Dailės	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas	☐ retas
		☐ svarbus	☐ unikalus
☐ Sakralinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas	☐ retas
		☐ svarbus	☐ unikalus

☐ Kultūrinės raiškos	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Kraštovaizdžio			
(galima pažymėti kelis)	(galima pažymėti kelis)	(pažymėti kiekvienam pobūdžiui tik vieną)	

11. Pavienio ar kompleksinio objekto, ar vietovės reikšmingumo lygmuo yra:

☒ nacionalinis ☐ regioninis ☐ vietinis
(pažymėti tik vieną)

12. Vertybės apibrėžtos teritorijos:

12.1. ribos yra:

Taško Nr., Atkarpa	Būdas	Tikslumas (cm)	X (abscisė)	Y (ordinatė)	Geokodas	Aprašymas
1	K	20	558801,37	6144376,50	kv4	
1-2	-	-	-	-		
2	K	20	558912,94	6144373,06	kv4	
2-3	-	-	-	-		
3	K	20	558881,43	6144318,50	kv4	
3-4	-	-	-	-		
4	K	20	558847,67	6144262,02	kv4	
4-5	-	-	-	-		
5	K	20	558842,01	6144262,86	kv4	
5-6	-	-	-	-		
6	K	20	558842,25	6144276,86	kv4	
6-7	-	-	-	-		
7	K	20	558794,75	6144285,69	kv4	
7-8	-	-	-	-		
8	K	20	558793,54	6144308,78	kv4	
8-9	-	-	-	-		
9	K	20	558796,04	6144371,62	kv4	
9-10	-	-	-	-		
10	K	20	558801,44	6144371,50	kv4	
10-11	-	-	-	-		
11	K	20	558801,37	6144376,50	kv4	
11-1	-	-	-	-		

12.2. plotas yra:

8809,00 kv. m

13. Vertybės apibrėžta apsaugos zona:

13.1. nustatytas**:

[] apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis

[] vizualinės apsaugos pozonis

(pažymėti galima abu arba tik vieną)

13.2. apsaugos nuo fizinio poveikio pozonio:

13.2.1. ribos yra:

13.2.2. plotas yra:

0 kv. m

13.3. vizualinės apsaugos pozonio

13.3.1. ribos yra:

13.3.2. plotas yra:

0 kv. m

13.4. apsaugos zonos plotas yra:

0 kv. m

13.5. [x] nustatyta, kad apsaugos zona nereikalinga***.

14.

(sprendimas, kuriuo objektas ar vietovė paskelbti ar inicijuoti skelbti saugomais****)

15. Šaltiniai ir literatūra (archyvinė medžiaga, tyrimų ataskaitos, publikacijos ir kt.):

15.1. ABROMAVIČIUS, Stanislovas; KASPARAS, Kęstutis; TRIMONIENĖ, Rūta.

Didžiosios Kovos apygardos partizanai. Kaunas, 2007, p. 328-329, 535, 627, 658, 673.

15.2. Atmintis atgijusi paminkluose. Sudarė Jonas Lukšė. Kaunas: LPKTS, 2011, p. 30, 38.

15.3. Aukštaitijos partizanų prisiminimai (toliau - APP). Sudarė Romas Kaunietis. Vilnius: Vaga, 1996, d. 1, p. 95, 97-98, 111, 127, 164-166, 176-177, 180.

15.4. APP. Sudarė R. Kaunietis. Vilnius: Vaga, 1998. D. 2, kn. 1, p. 282, 306, 307, 340, 486, 494-495.

15.5. APP. Sudarė R. Kaunietis. Vilnius: Margi raštai, 2001, d. 3, p. 996-998.

15.6. DAPŠYTĖ-KRIUKELIENĖ, Ona. Kupiškio krašto partizanai (toliau - KKP), 1944-1953 m. dokumentinė kronika. Vilnius, 2013, p. 313, 445, 450, 547.

15.7. Drąsiai stovėsim laisvės sargyboj..., A. Baranausko ir A. Vienuolioi-Žukausko memkorialinis muziejus, 2006, p. 47, 52, 90

15.8. Kavarskas. Anykščių krašto vietovių žinynas. Pasaulio anykštėnų bendrijos interneto svetainė. Prieiga: www.anykstenai.lt. Naudotasi 2019 10 01.

15.9. Lietuvos gyventojų genocidas (toliau - LGG) 1944-1947, K-S. Vilnius: LGGRTC, 2002, t. 2, kn. 2, p. 177, 297, 554, 558, 579, 774, 997.

15.10. LGG 1944-1947, Š-Ž. Vilnius: LGGRTC, 2005, t. 2, kn. 3, l. 54, 228, 337, 369, 545,

15.11. LGG 1948, A-M. Vilnius: LGGRTC, 2007, t. 3, kn. 1, p. 271, 322, 469.

15.12. LGG 1948, N-Ž. Vilnius: LGGRTC, 2009, t. 3. 761.

15.13. LGGRTC 2020 04 17 raštas Nr. Nr. 13R-173: LYA, f. V-5, ap. 58, b. 9259.

- 15.14. LGGRTC Genocido ir rezistencijos tyrimo departamento (toliau - GRTD) 2000 12 18 archyvinė pažyma Nr. 163 „Dėl Kavarsko apylinkėse 1946 01 18 žuvusių partizanų“: LYA, f. K-1, ap. 3, b. 1758, l. 36, 37.
- 15.15. LGGRTC GRTD 2003 12 03 archyvinė pažyma Nr. 123 „Dėl Didžiosios Kovos apygardoje žuvusių partizanų“: LYA, f. K-1, ap. 16, b. 298, l. 255-256.
- 15.16. LGGRTC archyvo pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos tarnybinės bylos: LYA, f. K-1, ap. 3, b. 305, l. 366; b. 1575, l. 36; ap. 15, b. 3227, l. 23-24, 60; ap. 18, b. 58, l. 58, 63; f. K-11, ap. 1, b. 1571, l. 9; f. K-41, ap. 1, b. 1197, l. 51, 77, 78, 79, 99, 103, 107, 147, 149; f. V-5, ap. 1, b. 9133/5, l. 8-9; b. 9232, l. 6, 11.
- 15.17. LUKŠĖ, Jonas. Už teisę išlikti. Kaunas: Naujasis lankas, 2018, p. 62, 63, 65, 67, 70, 71, 72, 80, 86, 92
- 15.18. MARKUCKYTĖ, Elena; PILKAUSKAS, Donatas. Kovoje už brangią Tėvynę: Algimanto apygardos partizanų istorija. Panevėžys: Panevėžio kraštotyros muziejus, 2008, p. 7, 19, 47, 50.
- 15.19. Partizano Jono Kadžionio-Bėdos duomenys, Anykščiai, 2019 m. Užrašė V. Striužas. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka.
- 15.20. Šiaurės Rytų Lietuvos partizanų sritis. Atlasas. Biržų krašto partizanai, Didžiosios kovos, Vyčio apygardos (toliau - ŠRLPS). Vilnius, 2014, d. 1, p. 105: LYA, f. K-19, ap. 1, b. 298, l. 255-256; ŠRLPS, p. 189: LYA, f. K-41, ap. 1, b. 412, l. 175; ŠRLPS, p. 190: LYA, f. K-19, ap. 1, b. 184, l. 108-109; f. K_41, ap. 1, b. b. 412, l. 179; ŠRLPS, p. 206: LYA, f. K-41, ap. 1, b. 436, l. 201, 266.
- 15.21. ŠIMĖNAS, Antanas. Kovoje dėl Lietuvos laisvės. Kaunas:, 1998, p. 219, 220, 230, 234, 235, 238, 248, 250.
- 15.22. VAIČIŪNAS, Gintaras. Vyties apygardos istorinė apžvalga. Laisvės kovų archyvas. Spaustuvė Morkūnas ir K^o: Kaunas, 1994, Nr. 10, p. 5-35.
- 15.23. Žuvusių Anykščių krašto partizanų žinynas. Žinyną parengė Gintaras Vaičiūnas. Vilnius: UAB „Petro ofsetas“, 2019, p. 8, 60, 79, 80, 81, 85, 133, 135, 138, 172, 183, 186, 194, 202, 203, 206, 207, 222, 223, 224, 225, 257, 258, 259, 260, 261, 272, 273, 291.

KPC v.ysen. pamin. Protr. Valdes Strauzas *[Signature]*
E-Hankicim E-Hms- 2020-06-15 *[Signature]* 2020 0429